

ČESKÁ REPUBLIKA
ROZSUDEK
JMÉNEM REPUBLIKY

Krajský soud v Praze rozhodl samosoudcem Mgr. Ing. Petrem Šuránkem ve věci

žalobce: J. Z., narozen X
bytem X

proti
žalované: Česká správa sociálního zabezpečení
sídlem Křížová 25, 225 08 Praha 5

o žalobě proti rozhodnutí žalované ze dne 19. 9. 2023, č. j. X,

takto:

- I. Rozhodnutí žalované ze dne 19. 9. 2023, č. j. X, se zrušuje a věc se vrací žalované k dalšímu řízení.
- II. Žádný z účastníků nemá právo na náhradu nákladů řízení.

Odůvodnění:

1. Žalobce se žalobou podle části třetí, hlavy druhé, dílu prvního zákona č. 150/2002 Sb., soudní řád správní, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „s. ř. s.“) podanou osobně dne 24. 10. 2023 domáhá zrušení rozhodnutí žalované označeného shora (dále jen „napadené rozhodnutí“), jímž žalovaná zamítla jeho námitky a potvrdila své rozhodnutí ze dne 6. 6. 2023, č. j. X (dále jen „prvostupňové rozhodnutí“). Prvostupňovým rozhodnutím žalovaná podle § 56 odst. 1 písm. e) ve spojení s § 41 odst. 3 zákona č. 155/1995 Sb., o důchodovém pojištění, ve znění zákona č. 71/2023 Sb. (dále jen „zákon o důchodovém pojištění“) snížila žalobci od 14. 7. 2023 výši invalidního důchodu pro invaliditu třetího stupně na invalidní důchod pro invaliditu druhého stupně, a to na základě závěrů posudku Okresní správy sociálního zabezpečení Praha – východ (dále jen „OSSZ“) ze dne 17. 2. 2023, podle nějž jeho pracovní schopnost poklesla pouze o 50 %.
2. Žalobce namítá, že napadené rozhodnutí bylo vydáno na základě nedostatečně zjištěného skutkového stavu, jelikož posuzující lékaři posoudili jeho zdravotní stav nesprávně podle

Shodu s prvopisem potvrzuje: Mgr. E. M.

položky 5b oddílu F kapitoly XI přílohy k vyhlášce č. 359/2009 Sb., kterou se stanoví procentní míry poklesu pracovní schopnosti a náležitosti posudku o invaliditě a upravuje posuzování pracovní schopnosti pro účely invalidity (vyhláška o posuzování invalidity), jako stabilizované, ačkoliv jeho zdravotní stav ve skutečnosti odpovídá položce 5c téhož oddílu (selhávání transplantovaných jater), s níž je spojen pokles pracovní schopnosti o 70-80 %. Žalobce uvádí, že ve věku X let mu musela být v důsledku deficitu α_1 -antitrypsinu transplantována játra, která mu nyní slouží už 26 let. Z toho důvodu též musí užívat silná imunosupresiva a je velmi náchylný k nemocem (celý podzim a zimu se potýká s infekcemi horních cest dýchacích a již dvakrát onemocněl Hogkinovým lymfomem) a trpí výraznou únavou. Z důvodu nebezpečí infekce je výrazně limitován v sociálním kontaktu, musí se vyhýbat kolektivu lidí, nesmí používat MHD ani jíst v restauraci a smí jíst jen doporučenou stravu. Kvůli neprůchozím žlučodům má zaveden zevně-vnitřní drén, který se musí každých 6 týdnů vyměnit a který musí dvakrát denně proplachovat. I přesto 4-6x ročně přes drén vzniká bakteriální infekce, která mu ničí jaterní buňky a je spojena s horečkou a slabostí. Stav jater se tak neustále zhoršuje a nelze hovořit o stabilizovaném stavu, což bylo přímo posudkovému lékaři sděleno v lékařské zprávě Institutu klinické a experimentální medicíny (dále jen „IKEM“) ze dne 14. 3. 2023, kde bylo upozorněno na komplikovanost stavu s opakovanými bakteriálními záněty žlučodů a na hrozící opakovanou transplantaci jater. Onemocnění vede také k celoživotní psychické zátěži. Žalobce tak pracuje na chráněném pracovním místě jako pracovník IT a nemůže nic plánovat v osobním a pracovním životě, a to i vzhledem k tomu, že 3-4 měsíce v roce je nemocen.

3. Žalovaná ve svém vyjádření podrobně zrekapitulovala právní úpravu a průběh předcházejícího správního řízení a s odkazem na posudky posudkových lékařů vyjádřila přesvědčení, že zdravotní stav žalobce byl plně a objektivně zjištěn. S ohledem na námitky žalobce žalovaná navrhla s odkazem na § 4 odst. 2 zákona č. 582/1991 Sb., o organizaci a provádění sociálního zabezpečení, ve znění zákona č. 216/2022 Sb. (dále jen „organizační zákon“) provést důkaz posudkem posudkové komise Ministerstva práce a sociálních věcí (dále jen „MPSV“). Za současného stavu zjištění navrhla žalobu zamítnout.
4. V průběhu jednání, jež byl soud povinen nařídit, neboť ve věci prováděl nad rámec správního spisu dokazování posudkem posudkové komise MPSV v Praze, žalobce uvedl, že nemá pocit, že by se jeho zdravotní stav jakkoliv zlepšoval, a proto se proti rozhodnutí žalované brání podanou žalobou. Transplantace by se přece neplánovala, pokud by se zdravotní stav zlepšoval či byl normalizován. Žádné náklady řízení pro případ úspěchu žalobce neuplatňuje. Žalovaná oproti tomu setrvala na návrhu na zamítnutí žaloby.
5. Soud neprováděl žalobcem navrhovaný důkaz těmi listinami, které jsou součástí správního spisu (napadené rozhodnutí, lékařská zpráva IKEM ze dne 14. 3. 2023), neboť z nich soud bez dalšího vychází – správní spis není předmětem dokazování. Provedení důkazu výsledkem žalobce pak soud považoval s ohledem na závěry posudku posudkové komise MPSV za důkaz nadbytečný.
6. Soud ze správního spisu zjistil, že v návaznosti na žádost ze dne 30. 11. 2009 o přiznání invalidního důchodu z mládí byl žalobce posudkem posudkového lékaře OSSZ ze dne 2. 2. 2010 uznán částečně invalidním od data 2. 9. 2003, jelikož jeho pracovní schopnost poklesla o 60 % s ohledem na stav po transplantaci jater, který odpovídal položce 4 oddílu D kapitoly X přílohy č. 2 k vyhlášce č. 284/1995 Sb., kterou se provádí zákon o důchodovém pojištění, ve znění účinném do 31. 12. 2009, a počínaje od 1. 1. 2010 invalidním ve druhém stupni ve smyslu položky 5b oddílu F kapitoly XI přílohy k vyhlášce

o posuzování invalidity (stabilizovaný stav po transplantaci jater). V návaznosti na to mu byl (byť až rozhodnutím žalované ze dne 18. 8. 2010 vydaným v autoremeduře) přiznán invalidní důchod. V rámci kontrolní lékařské prohlídky byl posudkem posudkové lékařky OSSZ ze dne 27. 1. 2014 nadále uznán invalidním ve druhém stupni podle téže položky, a to trvale s tím, že jeho pracovní schopnost poklesla o 50 %.

7. V návaznosti na žádost ze dne 9. 2. 2021 o zvýšení důchodu z důvodu zhoršení jeho zdravotního stavu byl žalobce posudkem posudkového lékaře OSSZ ze dne 31. 3. 2021 uznán nadále invalidním ve druhém stupni s poklesem pracovní schopnosti o 50 % z důvodu stabilizovaného stavu po transplantaci jater, protože byla jeho žádost zamítnuta. K námitkám žalobce však posudková lékařka žalované v posudku ze dne 24. 6. 2021 žalobce uznala invalidním ve třetím stupni s poklesem pracovní schopnosti o 70 % s tím, že jeho zdravotní stav je srovnatelný se stavy selhávání transplantovaného orgánu podle položky 5c oddílu F kapitoly XI přílohy k vyhlášce o posuzování invalidity. Změna ohodnocení byla vysvětlena tím, že žalobce trpí komplikacemi v oblasti žlučových cest – z důvodu jejich neprůchodnosti mu byl v únoru 2021 voperován zevně-vnitřní drén žlučových cest, o nějž musí žalobce pravidelně pečovat a kvůli jehož výměnám je pravidelně hospitalizován. Navíc vzhledem k opakovaným infekcím dochází ke kolísání jaterních funkcí. S ohledem na to žalovaná (opět v autoremeduře) rozhodnutím ze dne 15. 7. 2021 žalobci od 5. 2. 2021 zvýšila invalidní důchod na důchod pro invaliditu třetího stupně.
8. Dne 17. 2. 2023 byl v návaznosti na další kontrolní lékařskou prohlídku provedenou v nepřítomnosti žalobce na základě lékařské dokumentace vydán posudkovým lékařem OSSZ posudek ze dne 17. 2. 2023, podle nějž byl žalobce od uvedeného data opět invalidní jen ve druhém stupni s poklesem pracovní schopnosti o 50 % z důvodu stabilizovaného stavu po transplantaci jater podle položky 5b oddílu F kapitoly XI přílohy k vyhlášce o posuzování invalidity. Posudkový lékař uvedl, že žalobce pracuje a je celkově v dobrém stavu. Zatím má při výměně zevně-vnitřního drénu normální jaterní funkce s tím, že výhledově je plánována výměna drénu při nasazení antibiotik, chirurgické odstranění levého jaterního laloku anebo opakovaná transplantace. V návaznosti na to žalovaná prvostupňovým rozhodnutím ze dne 6. 6. 2023 žalobci snížila od 14. 7. 2023 invalidní důchod na invalidní důchod pro invaliditu druhého stupně.
9. Žalobce prvostupňové rozhodnutí napadl námitkami, v nichž zpochybnil, že by při časté výměně drénu a zvažované opakované transplantaci mohlo jít o stabilizovaný stav. Poukázal na lékařskou zprávu hepatogastroenterologa IKEM ze dne 14. 3. 2023, podle níž se jedná o komplikovaný stav s nejistou prognózou, který není stabilizovaný. Žalobce též poukazoval na opakované záněty žlučových cest, které byly důvodem, proč v roce 2021 požádal o zvýšení invalidního důchodu, a které zhoršují výsledky jaterních testů. Upozornil na to, že musí doživotně brát léky na potlačení imunity a že i v případě opakované transplantace bude čelit více či méně závažným komplikacím. V připojené lékařské zprávě IKEM se doslovně uvádí: *„Pro posudkového lékaře – jedná se o komplikovaný stav nyní se zevně vnitřní drenáží žlučových cest pro recidivující bakteriální cholangitidy při stenózách žlučových cest po transplantaci. Alternativou je retransplantace jater se všemi riziky vyplývajících z takového řešení. Přesnou prognózu nelze v současnosti s jistotou stanovit, nejedná se o stabilizovaný stav.“*
10. V námitkovém řízení posudkový lékař žalované v nepřítomnosti žalobce zpracoval posudek ze dne 6. 9. 2023, a to na základě týchž lékařských zpráv jako posudkový lékař OSSZ a s odkazem na lékařskou zprávu IKEM ze dne 14. 3. 2023. Shodl se přitom s posudkovým

lékařem OSSZ, že rozhodující příčinou dlouhodobě nepříznivého zdravotního stavu žalobce je i nadále stav po transplantaci jater se stabilní funkcí štěpu, nyní se sporadicky recidivujícími záněty žlučových cest při zavedeném zevně-vnitřním drénu od února 2021. V anamnéze jsou opakovaná odmítnutí štěpu s dobrou reakcí na navýšení imunosupresiv a stav po léčbě Hodgkinova lymfomu. Ostatní poruchy zdravotního stavu pracovní potenciál žalobce podstatně nelimitují. Tento stav podle posudkového lékaře žalované odpovídá zdravotnímu postižení podle položky 5b oddílu F kapitoly XI přílohy k vyhlášce o posuzování invalidity a s ohledem na jeho klinický obraz jej také zhodnotil v polovině vyhláškou stanoveného procentního rozpětí poklesem pracovní schopnosti o 50 %. K vyššímu hodnocení nebyl důvod vzhledem k uspokojivé funkci jater a práci žalobce v plném úvazku z domova na pozici IT specialisty.

11. Na základě tohoto posudku žalovaná napadeným rozhodnutím ze dne 19. 9. 2023, jež žalobce převzal téhož dne, námitky zamítla a v odůvodnění odcitovala posudkové závěry s tím, že s ohledem na zjištěný pokles pracovní schopnosti toliko o 50 % nejsou splněny podmínky pro přiznání invalidity třetího stupně.
12. Soud poté, co ověřil, že žaloba byla podána včas, že je věcně i místně příslušným soudem a že napadené rozhodnutí je rozhodnutím ve smyslu § 65 s. ř. s., přezkoumal napadené rozhodnutí v žalobou vymezeném rozsahu. Dospěl přitom k závěru, že žaloba je důvodná.
13. Soud s ohledem na argumentaci žalobce provedl důkaz posudkem posudkové komise MPSV v Praze ze dne 28. 2. 2024. Žalobce byl při jednání posudkové komise vyšetřen odbornou přísedící lékařkou z oboru interního lékařství. Posudková komise po rozboru všech posudkově významných lékařských zpráv včetně zohlednění lékařské zprávy hepatologa IKEM z 11. 7. 2023 shrnula, že žalobce se v důsledku vrozené choroby diagnostikované v 6 letech dne X podrobil transplantaci jater. V lednu 1998 prodělal autohavárii s poraněním břišní stěny a musel být operován pro zánět pobřišnice po protržení střev. V únoru 1998 musel být znovu hospitalizován pro infekci cytomegalovirem. Opakovaně trpěl odmítnutími transplantátu, jež si vyžádaly hospitalizace, avšak dobře reagovaly na navýšení imunosuprese. V březnu 2002 bylo léčeno chorobné zvýšení tvorby lymfocytů, v srpnu 2002 bylo zaznamenáno opět buněčné odmítání transplantátu a v říjnu 2005 byla zahájena léčba Hodgkinova lymfomu (rakovina mízních uzlin), jenž je od června 2006 v trvalé remisi. Ke zhoršení onemocnění ale došlo v roce 2020 – od srpna žalobce prodělal časté záněty žlučových cest s horečnatými stavy, což vedlo v únoru 2021 k provedení balonkového rozšíření zúžených žlučodů a implantaci zevně-vnitřního drénu odvádějícího žluč do střeva. Drén je nutné dvakrát denně proplachovat a 8x ročně měnit při hospitalizaci. Žalobce při trvalém potlačení imunity trpí častými infekčními komplikacemi. I v létě 2023 je stav hodnocen jako stabilizovaný i přes častější zánětlivé komplikace a zjištění odmítání transplantátu vyvolaného protilátkami.
14. Posudková komise proto s posudkovými lékaři souhlasila v tom, že žalobcův dlouhodobý nepříznivý zdravotní stav je namíste hodnotit podle položky 5b oddílu F kapitoly XI přílohy k vyhlášce o posuzování invalidity jakožto stabilizovaný stav po transplantaci jater. Výhledově zvažovaná transplantace totiž neznamená, že transplantovaný orgán již nyní selhává. I při častých výměnách drenáže a nepravidelných teplotách, bolestech v podžebří a eventuálních zhoršováních jaterních parametrů se jedná při dodržování režimových opatření o relativně stabilizovaný stav. S ohledem na rozsah zmíněných komplikací je však podle posudkové komise namíste tento stav hodnotit na horní hranici vyhláškou stanoveného rozpětí poklesem pracovní schopnosti o 60 %, přičemž nelze přehlížet ani to, že žalobce při

imunitním deficitu trpí častými infekty, zejména dýchacích cest, a že tento stav v minulosti vedl dokonce k rakovinnému postižení (Hogkinův lymfom) a i přes remisi onemocnění se u žalobce onemocnění mízních uzlin objevilo opakovaně. Komplikace plynoucí z poruchy imunity je tudíž namísto promítnout do navýšení poklesu pracovní schopnosti o dalších 10 procentních bodů na celkových 70 %, což již odpovídá invaliditě třetího stupně. Třetí stupeň invalidity je přitom u žalobce dán bez přerušení již od zhoršení jeho zdravotního stavu v roce 2020. Dobu platnosti tohoto posouzení stanovila posudková komise na tři roky (do února 2027) s ohledem na nepředvídatelnost dalšího průběhu onemocnění a plánované léčebné postupy.

15. Soud po zvážení protichůdných posudků zpracovaných ve věci posouzení pracovního potenciálu žalobce dospěl k závěru, že jako přesvědčivější a logičtější lze hodnotit posudek posudkové komise MPSV v Praze, jelikož ten zohledňuje i předchozími posudkovými lékaři opomenuté, resp. podceněné komplikace spojené s nutností trvalého potlačování imunity a s tím spojená častá onemocnění žalobce včetně v minulosti nastalého rakovinného onemocnění. Nadto lépe reflektuje i samotné komplikace transplantované ledviny, jež se projeví v nutnosti zřízení drenáže, která nepochybně zvyšuje limity, které stav po transplantaci vytváří pro pracovní schopnosti a zejména možnosti žalobce. Hodnocení na horní hranici vyhláškou stanoveného procentního rozpětí a aplikaci § 3 odst. 1 vyhlášky o posuzování invalidity soud vnímá jako přílehavější zjištěnému skutkovému stavu. Dílčí nepřesnosti posudku posudkové komise (nekonkretizovaný odkaz na § 3 a § 4 vyhlášky o posuzování invalidity a písařská chyba hovořící ve zvýrazněné části posudku o hodnocení 50% poklesem pracovní schopnosti) na přesvědčivosti v něm učiněných závěrů nic nemění.
16. Jakkoliv tedy posudková komise nedala žalobci zapravdu, pokud jde o aplikovatelnost položky 5c oddílu F kapitoly XI přílohy k vyhlášce o posuzování invalidity, ve výsledku přisvědčuje jeho přesvědčení, že jeho zdravotní stav by s ohledem na zhoršení nastalé v roce 2020 měl odpovídat již třetímu stupni invalidity, a to na základě jiné volby procentního poklesu pracovní schopnosti v rámci položky 5b a navýšení hodnocení vzhledem k souběžným zdravotním postižením, jež žalobce též zmiňoval. Soud tudíž konstatuje, že žaloba je důvodná a že napadené rozhodnutí je nezákonné, neboť vychází z nesprávně zjištěného skutkového stavu (resp. nesprávného posudkového zhodnocení zjištěných zdravotních obtíží žalobce). Proto soud napadené rozhodnutí zrušil jako nezákonné (§ 78 odst. 1 s. ř. s.). V dalším řízení je žalovaná vázána právním názorem soudu (§ 78 odst. 5 s. ř. s.) a současně je povinna mezi podklady svého rozhodnutí zařadit i posudek Posudkové komise MPSV v Praze ze dne 28. 2. 2024 (§ 78 odst. 6 s. ř. s.).
17. O náhradě nákladů řízení rozhodl soud podle § 60 odst. 1 s. ř. s. Žalovaná nemá právo na náhradu nákladů řízení, neboť ve věci neměla úspěch. Žalobci, který byl ve věci úspěšný, by naopak náležela náhrada nákladů řízení, nicméně z obsahu soudního spisu neplyne, že by mu nějaké náklady řízení vznikly. Proto soud rozhodl tak, že žádný z účastníků nemá právo na náhradu nákladů řízení.

Poučení :

Proti tomuto rozhodnutí lze podat kasační stížnost ve lhůtě dvou týdnů ode dne jeho doručení. Kasační stížnost se podává ve dvou vyhotoveních u Nejvyššího správního soudu, se sídlem Moravské náměstí 6, Brno. O kasační stížnosti rozhoduje Nejvyšší správní soud.

Lhůta pro podání kasační stížnosti končí uplynutím dne, který se svým označením shoduje se dnem, který určil počátek lhůty (den doručení rozhodnutí). Připadne-li poslední den lhůty

na sobotu, neděli nebo svátek, je posledním dnem lhůty nejbližší následující pracovní den. Zmeškání lhůty k podání kasační stížnosti nelze prominout.

Kasační stížnost lze podat pouze z důvodů uvedených v § 103 odst. 1 s. ř. s. a kromě obecných náležitostí podání musí obsahovat označení rozhodnutí, proti němuž směřuje, v jakém rozsahu a z jakých důvodů jej stěžovatel napadá, a údaj o tom, kdy mu bylo rozhodnutí doručeno.

V řízení o kasační stížnosti musí být stěžovatel zastoupen advokátem; to neplatí, má-li stěžovatel, jeho zaměstnanec nebo člen, který za něj jedná nebo jej zastupuje, vysokoškolské právnické vzdělání, které je podle zvláštních zákonů vyžadováno pro výkon advokacie.

Praha 29. dubna 2024

Mgr. Ing. Petr Šuránek, v. r.
samosoudce